Ilia I. Varşavski[1]
BUCLA DE HISTEREZIS[2]

Paznicul Timpului se uita atent la un bărbat de vreo treizeci de ani ce se aşezase într-un fotoliu alături de masă. Ochii necunoscutului aveau o strălucire azurie neobişnuită, datorită puternicelor lentile de contact albăstrii.

La zgomotul uşii ce se deschisese, vizitatorul şi-a întors capul şi două sclipiri, rezultat al reflectării luminii lămpii de birou, au izbucnit de pe suprafaţa lentilelor.

— Poftiţi! Secretara a pus pe biroul Paznicului o mapă albastră pe care scria „L. K. Kurocikin”. Mai trebuie ceva?

— Nu, răspunse Paznicul. În anticameră mai e cineva?

— Bătrânica aceea care a mai venit şi săptămâna trecută. Cererea ei este la dumneavoastră.

— Excursia în secolul trecut?

— Da.

Paznicul se schimonosi de parcă l-ar fi apucat subit durerea de dinţi.

— Ea spune… a început şovăielnic secretara.

— Ştiu tot ce spune, a întrerupt-o iritat Paznicul. Explicaţi-i că întâlnirea cu rudele decedate va fi acordată de Direcţie numai dacă exista capacităţi libere. Ne aflăm aici ca să ducem o muncă ştiinţifică, nu ca să aranjăm rendez-vous-uri de familie. Uite, aici – a lovit cu palma în dosar – sunt treburi mult mai importante!

Secretara l-a privit curioasă pe Kurocikin şi a ieşit.

Paznicul a deschis mapa.

— Va să zică, spuse el, răsfoind câteva pagini,

---

1 Варшавский, Илья Иосифович (14 декабря 1908, Киев - 4 июля 1974, Ленинград)

2 Titlul original: ***Петля Гистерезиса***; Publicată prima dată în 1968. În limba română a apărut în antologia „*Nici un zeu în Cosmos*”, Editura Politică, 1985. Traducerea: Valerian Stoicescu.

dumneavoastră cereţi aprobarea pentru o plecare în… secolul întâi?

— Exact!

— De ce tocmai în secolul întâi?

— Vedeţi, mă ocup de istoria vechiului creştinism.

— Şi?

Tonul indiferent cu care fusese pusă întrebarea l-a descurajat un pic pe Kurocikin.

— Şi… în general, doctoratul meu a ajuns la un stadiu când este necesar să introduc impresiile personale. Aş vrea să văd…

— Pe cine vreţi să vedeţi?

Kurocikin a tresărit. Numai acum, când treaba ajunsese la punctul cel mai important, i se dezvălui toată îndrăzneala planului conceput.

— Pro… problema e, spuse bâlbâindu-se, problema e că mi-am propus drept scop… să adun material vizual care să nege existenţa lui Iisus Hristos.

Paznicul bătea darabana cu degetele pe marginea mesei.

— Dar nu vi se pare, începu din nou să răsfoiască dosarul, nu vi se pare că… ăă… problema, va să zică, nu e destul de actuală?

— Poftim? întrebă Kurocikin, simţind că îngheaţă. Cum adică, nu e destul de actuală?

— Păi, foarte simplu. Creştinismul, Iisus Hristos, pe cine mai interesează toate astea acum?

— Nu mai spuneţi?! exclamă Kurocikin. O perioadă imensă a istoriei omeneşti este legată de religie, şi nu putem, pur şi simplu, să ştergem totul cu buretele… Amintiţi-vă măcar, de cruciade, de focurile Inchiziţiei. Pământul mustea de sânge pentru gloria lui Hristos. Vreau să văd cu ochii mei cum s-a creat legenda care a adus atâtea necazuri omenirii.

— Da… Inchiziţia… Pe faţa impasibilă a Paznicului a trecut o umbră, o uşoară schimbare provocată de amintiri. O instituţie extrem de neplăcută această Inchiziţie… Nu v-

aş sfătui să ajungeţi cu dizertaţia dumneavoastră în mâinile lor. Mi-amintesc… adică ce să mai vorbim!

— Aţi fost în Evul mediu? întrebă Kurocikin.

— Am fost, răspunse Paznicul plictisit. Pe unde n-am fost, deşi munca mea principală se referă la o cu totul altă epocă. Paleolitic. Probabil aţi auzit de referatul meu „Săriturile pitecantropilor ca prototip al dansului modern”?

— Desigur, răspunse diplomatic Kurocikin. Mi s-a vorbit despre el, nu demult.

— Adevărat? În ochii mici ai Paznicului s-au aprins luminiţe. Şi ce anume v-au vorbit despre el?

Kurocikin realiză că a făcut o gafă.

— În general… că este… o lucrare foarte interesantă.

— Şi-ncă cum! Doar nimeni până la mine n-a putut să facă analogii atât de profunde. Şi ce muncă titanică! Niciun film nu rezistă cronoportării, se voalează. A trebuit ca toţi aceşti paşi să-i învăţ acolo, pe loc. Ia uitaţi-vă: „U-i-i! U-a-a!” Paznicul şi-a răsucit mâinile din umeri şi a făcut trei sărituri ample. „U-i-i! U-a-a!” Uff! S-a aşezat din nou şi şi-a şters cu batista fruntea transpirată. Dacă vă interesează dansurile moderne, atunci nu puteţi să nu observaţi succesiunea binecunoscută. Nu-i aşa? Însuşi elanul, înţelegeţi? Forma, bineînţeles, se schimbă.

— Fără-ndoială! răspunse uluit Kurocikin.

— Şi uite-aşa… Paznicul îşi umplu un pahar cu apă din carafă şi-l goli pe nerăsuflate. În zilele noastre mai sunt oameni care nu acordă atenţia cuvenită dansului, expresia străveche a emoţiei. Iar eu repet mereu: nicio cultură nu poate fi înţeleasă fără studierea dansului epocii respective. Sunteţi de acord cu mine?

— Sunt de acord, a zis supus Kurocikin. Totuşi aş fi vrut…

— Ia spuneţi-mi! Paznicul l-a măsurat din cap până-n picioare. Dumneavoastră dansaţi?

— Aăă… Cam puţin.

— Atunci, uite ce e. Daţi-l încolo pe Hristosul ăla al

dumneavoastră şi haideţi s-o ştergem împreună până-n paleolitic! Sunteţi un om tânăr, sănătos, şi-o să învăţăm acolo nişte paşi! O să fie o senzaţie ştiinţifică mondială! Doar dânsul în doi e cu totul altceva. Ei, v-aţi hotărât?

Kurocikin îşi puse mâinile pe piept.

— Numai că… nu acum. Înţelegeţi că trebuie să-mi termin dizertaţia… Poate mai târziu, după ce mă-ntorc din secolul întâi…

— Asta-i minunat! Va să zică ne-am înţeles. Duceţi-vă în secolul dumneavoastră întâi, cercetaţi ce vă trebuie pe-acolo, iar apoi – în paleolitic! În regulă?

— În regulă! În vocea lui Kurocikin nu se simţea deloc entuziasmul. Iar acum am să vă rog…

Paznicul a tras dosarul spre el.

— Câte zile pentru Hristos?

— Cred că… Vreo zece zile. Trebuie să fiu în mai multe locuri…

— Cinci zile! Paznicul şi-a pus o semnătură lăbărţată. Cinci zile vă ajung cu vârf şi îndesat. Sunt treburi mult mai importante de făcut! Vă doresc succes!

Kurocikin a înşfăcat dosarul şi şi-a luat rămas bun.

— Conduceţi-l la cronometrorul principal, pentru instructaj, a spus Paznicul, aplecându-se spre microfon.

* * *

Cronometrorul principal era un om foarte simpatic, care radia de veselie şi bunăvoinţă.

— Sunt foarte bucuros, sunt încântat! a zis, întinzându-i mâna lui Kurocikin. Să ne cunoaştem. Vissarion Nicodimovici Plevaco.

Kurocikin se prezentă şi el.

— V-aţi hotărât să călătoriţi? întrebă Vissarion Nicodimovici, invitându-l să ocupe un loc pe canapea.

Kurocikin se aşeză şi-i întinse lui Plevaco dosarul albastru.

— Prostii, spuse acesta, aruncând neglijent dosarul pe masă. Formalităţile mai pot aştepta! Şi unde vreţi să

porniţi?

— În secolul întâi.

— Secolul întâi?! Plevaco şi-a închis ochii visători. Ah, secolul întâi! Înflorirea culturii romane, Colosseum-ul, Pantheonul, lucrări de artă nemuritoare! *„Ars longa, vita brevis”* izbucni, pe neaşteptate, în latină. Totuşi, n-a veţi gusturi rele. Cum s-ar zice, *„Carpe diem”*!

— Mi-e teamă că nu m-aţi înţeles chiar exact – spuse prudent Kurocikin. Nu vreau să vizitez Roma. Ţelul meu îl constituie cercetările istorice în Orientul Apropiat.

— Ce!? Plevaco sări în sus. Porniţi în secolul întâi şi renunţaţi de bunăvoie la vizitarea Romei? Ciudat!… *Deşi,* a adăugat, frământându-şi gânditor buzele, poate că aveţi dreptate. Nu merită să te aprinzi degeaba! Cu prăpădiţii ăia de sesterţi pe care ţi-i dă nu poţi să tragi un chef ca lumea… Totuşi – coborî vocea, transformând-o în şoaptă – încercaţi să luaţi câteva sticle de vodcă. *„Do ut des”*! Numai că… Plevaco şi-a dus degetul la buze: Sper că mă înţelegeţi?

— Înţeleg, spuse Kurocikin. Totuşi, aş vrea să ştiu dacă pot să sper că voi primi o sumă oarecare, necesară pentru cumpărarea unor materiale care au o valoare istorică imensă.

— De exemplu?

— Măcar manuscrise vechi.

— În niciun caz. În niciun caz! Asta este exact ceea ce trebuia să vă previn în timpul instructajului.

Dezamăgirea care apăru pe chipul lui Kurocikin era atât de mare, încât Plevaco se simţi obligat să-i zâmbească încurajator.

— Porniţi pentru prima dată într-o astfel de călătorie?

Kurocikin dădu din cap.

— E clar, spuse Plevaco. Şi despre bucla de histerezis[3] n-aţi auzit nimic, nu-i aşa?

---

3 Histerézis s.n. (Fiz.) Fenomen potrivit căruia valoarea actuală a unei mărimi, a unui material depinde şi de valorile anterioare ale mărimilor care o determină. [Var. istereză s.f. < gr. hysteresis – lipsă, hysterein – a veni după, posterior].

— Nu, n-am auzit.

— Hm… Atunci probabil că de-aici trebuia să-ncep. Plevaco luă de pe masă un blocnotes şi, găsind o pagină curată desenă pe ea două puncte barosane. Uite, asta… spuse el înfigând vârful creionului într-unul din puncte… este starea lumii în momentul de faţă. Pricepeţi?

— Pricep, minţi Kurocikin.

Nu voia să supere de la început un instructor atât de simpatic.

— Perfect! Al doilea punct caracterizează starea lucrurilor în epocă pe care vreţi s-o vizitaţi. Sunteţi de acord?

Kurocikin, înclinând capul, îşi dădu acordul şi în această privinţă.

— Atunci putem considera, creionul lui Plevaco trasă o linie între cele două puncte, putem considera că probabilitatea desfăşurării tuturor evenimentelor între aceste stări se află pe această linie. Exprimându-ne figurativ, este calea pe care porniţi într-acolo şi vă întoarceţi aici. Acum priviţi. Să presupunem că aţi cumpărat de-acolo un manuscris oarecare, chiar dacă nu e bun de nimic, şi l-aţi adus aici. Nu-i aşa?

— Întocmai, aprobă Kurocikin. Şi ce-i cu asta?

— Păi, tocmai asta e, că acest manuscris putea fi găsit de arheologi, cam acum, hai să zicem, vreo sută de ani. Plevaco a pus o cruciuliţă pe dreapta. Despre el se vor fi scris lucrări ştiinţifice, se va fi păstrat în muzeul cutare ş.a.m.d. Şi dintr-odată, hop! V-aţi întors şi l-aţi adus. Ce-nseamnă asta?

— O clipă, spuse Kurocikin. Cred că încep să pricep.

— N-aveţi ce să pricepeţi. Tot lanţul evenimentelor însoţit de găsirea manuscrisului s-a întors cu susu-n jos şi starea lumii de azi s-a schimbat. Chiar şi numai atâtica. Plevaco a mai mâzgălit încă un punct alături de primul. Cum se numeşte asta?

— Staţi un pic!

Kurocikin era vizibil descurajat. Niciodată până acum

nu se mai gândise la asemenea lucruri.

— Iar asta se numeşte bucla de histerezis, a continuat Plevaco, trăgând o linie între cruciuliţă şi noul punct. Şi uite aici, în interiorul acestei bucle, există o oarecare incertitudine de la care te poţi aştepta numai la mizerii. Ei, cum e? V-aţi convins?

— M-am convins, a aprobat cu voce stinsă Kurocikin. Şi ce mă sfătuiţi să fac? Doar trebuie să aduc nişte dovezi. Deşi, după cum spuneţi, nici măcar un pas n-am să-l pot face liniştit.

— Puteţi să-l faceţi, spuse Plevaco. Să-l faceţi puteţi, numai că trebuie să acţionaţi foarte atent. De aceea şi interzicem categoric introducerea de arme în alte timpuri şi limităm acordarea de valută călătorilor, altfel, ştiţi, le răsar în cap tot felul de trăsnăi. Unul cumpără şi eliberează sclavi, altul îl împuşcă pe Ginghis-han în floarea vârstei, al treilea cumpără manuscrise şi aşa mai departe. Sunteţi de acord?

Kurocikin era de acord, dar asta nu-l încălzea cu nimic. Expediţia pe care o imaginase cu atâta entuziasm îşi arăta acum o altă faţă. Nici arme, nici bani, într-o epocă îndepărtată de civilizaţia modernă…

Plevaco i-a ghicit probabil gândurile. S-a sculat de pe scaun şi s-a aşezat pe canapea alături de Kurocikin.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, spuse el punându-i mâna pe genunchi, totuşi nu-i chiar aşa de rău precum vi se pare la prima vedere. Vă garantez securitatea personală.

— Cum o puteţi garanta?

— Foarte simplu. Orice vi s-ar întâmpla, vă veţi întoarce viu şi nevătămat datorită legii cauzalităţii. Bucla de histerezis nu poate avea o dimensiune nelimitată, altfel toată lumea ar dispărea. Dacă existaţi în momentul actual, înseamnă că o să existaţi şi în continuare, indiferent care ar fi situaţia dumneavoastră în trecut. E limpede?

— Nu prea. Şi dacă mă omoară pe-acolo?

— Chiar şi-n acest caz, dacă nu intervin nişte împrejurări deosebite. Anul trecut, de exemplu, a avut loc

o astfel de întâmplare. Un bătrân îndărătnic, se pare că un paleontolog, a insistat să-l trimitem în Jurasic. Şi unde nu s-a adresat! Iar până la urmă i s-a aprobat… Şi-n ziua următoare l-a halit… ăla… cum îi zice?

Plevaco şi-a împreunat palmele, le-a pus la gură şi holbând ochii a imitat căscatul şi închiderea zgomotoasă a unui bot uriaş.

— Poate vreun dinozaur? a întrebat Kurocikin cu voce tremurată.

— Aşa, aşa, chiar un dinozaur.

— Şi?

— Nimic. În această situaţie, mecanismul decizional a trebuit să dea un impuls înapoi, cu câteva minute mai devreme de incident, şi abia apoi să-l smulgă pe călător pentru a-l arunca drept înainte. Dar în loc de asta, mecanismul l-a smuls împreună cu dinozaurul, nereuşind să-l scoată din burta dihaniei.

— Ce oroare! exclamă Kurocikin. Şi până la urmă cum s-a terminat?

— Dinozaurul era prea mare ca să încapă în camera cronoportării. Greşeala a fost îndreptată de corectorul automat, care a aruncat din nou animalul în trecut, iar bătrânul a fost salvat, dar cu ce preţ?! A trebuit să schimbăm toate bobinele depolarizatorului. N-au rezistat suprasarcinii…

— Putea să fie şi mai rău! zise îngrozit Kurocikin.

— Fireşte, aprobă Plevaco. Putea să se ardă transformatorul principal, unde rezerva de putere nu e prea mare.

Câteva minute au tăcut amândoi, instructorul şi pretendentul la călătorie, fiecare gândindu-se la consecinţele posibile ale acestei întâmplări.

— Deci aşa, spuse Plevaco. Acum vă imaginaţi în linii mari tehnica afacerii… Nu e chiar atât de complicat, nu-i aşa?

— Mda, răspunse nesigur Kurocikin, încercând să-şi imagineze cum la nevoie o să trebuiască să fie smuls din

gura leului. Şi cum am să mă-ntorc?

— Asta nu mai intră în grija dumneavoastră. Întoarcerea se declanşează automat la încheierea perioadei – numai dacă n-o să faceţi gafe care să ne ameninţe cu o mărire catastrofală a buclei de histerezis. În acest caz şederea dumneavoastră în trecut va fi imediat întreruptă. Apropo, pentru câte zile aţi primit aprobarea?

— Numai pentru cinci zile, a zis Kurocikin dezolat. Pur şi simplu nu-mi imaginez cum am să pot executa tot programul în acest răstimp.

— Şi câte aţi cerut?

— Zece zile.

— Sfântă naivitate! Plevaco pufni dispreţuitor. Trebuia să cereţi o lună, şi-atunci poate că vă dădeau cele zece zile. Capacitatea de transport este deocamdată mică, iar cereri – ştiţi câte sunt? În sfârşit. Urcaţi-vă pe cântar.

Kurocikin se urcă pe platanul cântarului. Indicatorul de la panoul calculatorului arătă 75 de kilograme.

— Aşa! Plevaco înscrise două cifre, apăsând nişte butoane la tabloul de comandă. La ce dată?

— Poftim?

— Când anume vreţi să plecaţi?

— Al treizeci şi treilea an al erei noastre.

— Anul treiş’trei, anul treiş’trei, mormăi Plevaco, apăsând pe butoane. Coordonatele?

— Coordonatele? Kurocikin scoase un atlas de buzunar. Poate, cumva…

Şi-a mutat nehotărât degetul pe hartă şi a pronunţat nişte cifre.

— Da, probabil! Cred c-aşa!

— Ce meridian? întrebă Plevaco.

— Estic.

— Faţă de Greenwich sau Pulkovo?

— Greenwich.

— Perfect! Coordonatele le garantăm cu o exactitate de până la trei minute. În caz de ceva – o mică plimbărică. E clar?

— E clar.

Plevaco apăsă pe un buton roşu într-o parte a maşinii şi prinse din zbor un jeton de carton sărit de undeva. Jetonul era plin de semne neînţelese.

— Călătorie plăcută! spuse, întinzându-i jetonul lui Kurocikin. Acum urcaţi până la etajul XII, Serviciul 5, la Kazanovak. Acolo vă vor alege recuzită. Apoi coborâţi la etajul întâi, sectorul cronoportare. Jetonul îl prezentaţi acolo. Aveţi întrebări?

— N-am întrebări, răspunse voios Kurocikin.

— Atunci, la treabă!

* * *

Kurocikin a umblat mult pe coridoarele ramificate până să găsească uşa cu inscripţia

SERVICIUL 5

TIMPURI ŞI OBICEIURI

— Dumneavoastră sunteţi Kazanovak? îl întrebă pe un individ care cerceta abătut o zdreanţă.

Acesta aprobă tăcut, dând din cap.

— M-au trimis aici… începu Kurocikin.

— Ciudat! murmură Kazanovak. Nu reuşesc să-nţeleg de ce toate serviciile pot să lucreze ritmic, şi numai la „Timpuri şi obiceiuri” vizitatorii năvălesc ca din cornul abundenţei? Nimeni nu vrea să înţeleagă că şi Kazanovak are numai un cap, nu două?

Derutat de noua interpretare dată calităţilor cornului abundenţei, Kurocikin nu mai ştiu ce să spună. Între timp, Kazanovak îşi mutase privirea de la el, adresându-se unei fetişcane de vreo şaptesprezece ani ce stătea într-un colţ, lângă un panou.

— Maşa! Ce, asta-i „faşa pentru şolduri” a unui polinezian antic? Ăsta-i un adevărat slip supraelastic pentru bărbaţi, secolul XX. Ar fi timpul să te lămureşti în astfel de chestiuni.

— Păi la slip nu sunt probleme, spuse fetişcana. Dacă era un costum de baie pentru femei, da. Ar fi fost cu totul altceva. Aici însă există modele dintre cele mai diferite…

— Încearcă să formezi din nou indexul, a spus răbdător Kazanovak. Treisprezece M, bară, patru sute treizeci şi unu.

Se întoarse din nou spre Kurocikin.

— Cu ce vă pot servi?

— Am nevoie de dumneavoastră pentru alegerea recuzitei.

— Unde anume?

— Orientul Apropiat, secolul I.

Kazanovak trase spre el un pliant gros care era pe masă şi umezindu-şi degetul cu salivă, începu să răsfoiască paginile.

— Iată!

Kurocikin se apropie de masă şi privi peste umărul lui Kazanovak la desenul decolorat ce reprezenta un om îmbrăcat într-un caftan lung, cu tichie pe cap şi încălţat cu botine străvechi cu elastice.

— Ei, cum e? Se potriveşte? întrebă plin de satisfacţie Kazanovak.

— Mi-e teamă că nu prea, răspunse prudent Kurocikin. Am impresia că asta e… o epocă ceva mai târzie.

— Aha! Kazanovak şi-a umezit din nou degetul. Acum ştiu de ce aveţi nevoie. Admiraţi-l!

De data asta lui Kurocikin i s-a prezentat spre examinare îmbrăcămintea unui evreu din Buhara. Însă şi această variantă a fost respinsă.

— Nu-nţeleg! În vocea lui Kazanovak se simţea iritarea. La urma urmei, cam ce fel de costumaş v-aţi imaginat?

— Ceva… Kurocikin a căzut pe gânduri. Ceva, ca să zic aşa, în stilul biblic. Să zicem o cămaşă albă din pânză de casă…

— Din pânză de casă lipseşte, îl întrerupse sec Kazanovak. Numai sintetică.

— Bine… Fie şi sintetică, aprobă trist Kurocikin.

— Altceva?

— Mai departe, *un hiton,* dacă se poate tot alb.

— Ce-i ăsta, *hiton?* se interesă Maşa.

— *Hitonul* este… Ei, cum să vă explic? Un fel de îmbrăcăminte care seamănă cu un balonzaid, doar că e mai larg.

După îndelungi căutări, au reuşit să găsească într-un catalog ceva alb, cu o glugă ce acoperea aproape toată faţa.

— Vă convine?

— Parcă mi-ar conveni, a aprobat nehotărât Kurocikin.

— Maşa, formează!

Maşa a format cifrul şi banda transportoare a adus de undeva de jos un pachet legat îngrijit.

— Probaţi-l! a spus Kazanovak tăind sfoara cu un cuţit.

Ochii de după lentilele de contact, încadraţi de gluga albă arătau atât de neobişnuit, încât Maşa începu să râdă în hohote.

— Of, nu mai pot!

— Nu-i nimic de râs! a repezit-o Kazanovak. E un lucru foarte practic pentru clima de-acolo. Şi nici pe cap nu trebuie să mai pui nimic. Te protejează foarte bine de razele soarelui. Dacă n-o vreţi, puteţi să aruncaţi gluga pe spate. Un hitonaş complet nou – calitatea întâia. Eticheta aveţi voie s-o rupeţi.

Kurocikin s-a aplecat şi a rupt de la poale eticheta cu inscripţia: „Atelierele teatrale. Haină de vrăjitor. No. 50, talia III, 100% nailon”.

— Aşa… Kazanovak îl măsură din cap până-n picioare. Ce încălţăminte?

— Sandale.

Alegerea sandalelor n-a mai fost o problemă. La sfatul Maşei, s-au oprit la nişte tălpi groase şi zimţate din plastic, înfrumuseţate cu cureluşe aurii.

— Şosetuţele, le lăsăm pe-ale dumneavoastră sau alegem altele noi? a întrebat Kazanovak.

— Nu. Sandalele se poartă pe piciorul gol.

— Indispensabili, chiloţi sau slip? s-a interesat Maşa.

— Nu ştiu, a răspuns pierdut Kurocikin. Poate ar fi mai bine o faşă pentru şolduri.

— Se poate şi-o faşă. Dar ştiţi s-o legaţi?

— Atunci mai bine un slip, a zis grăbit Kurocikin.

— Cum vreţi.

— Schimbaţi-vă! Kazanovak i-a arătat o cabină în fundul camerei. Faceţi o legăturică din lucruşoarele dumneavoastră. Le veţi primi la întoarcere.

După câteva minute, Kurocikin a ieşit din cabina de probă în toată splendoarea noului veşmânt.

— Ei, cum e? întrebă el, rotindu-se.

— Impresionează! exclamă Maşa.

— Deci aşa, zise Kazanovak. Acum vă mai trebuie o trusă personală şi puteţi porni cu curaj…

A cotrobăit în sertarul mesei şi a scos de-acolo o cutiuţă neagră.

— Poftiţi!

— Ce-i aici? a întrebat Kurocikin curios.

— O trusă obişnuită. Seringa-fiolă ce conţine un antibiotic complex, o fiolă cu ser antitetanos şi un unguent contra insectelor. Pentru incidente neprevăzute. Acum aveţi totul!

— Cum totul? Da’ banii?

Kurocikin s-a descurajat.

— Ce bani?

— Nu se obişnuieşte să se dea vreo diurnă pentru cheltuieli inevitabile?

— Diurnă?

Kazanovak se scărpină după ceafă şi se cufundă în studiul unei cărţi. A calculat îndelung ceva pe o hârtie, a cotrobăit în sertarul mesei şi, oftând cu amărăciune, a aşternut din nou coloane de cifre.

Într-un sfârşit, cu un gest de cămătar, a aruncat pe masă un pumn de monezi.

— Iată, luaţi-le! Pentru patru zile, douăzeci de dinari.

— Păi de ce… pentru patru?

— Ziua plecării împreună cu ziua sosirii se consideră una singură, a explicat Kazanovak.

Kurocikin habar n-avea cât reprezintă această sumă.

— Iertaţi-mă, a zis sfios, douăzeci de dinari este mult sau puţin? Adică aş fi vrut să spun… În general nu-mi imaginez…

— Păi minele regelui Solomon n-o să le puteţi cumpăra, dar pentru mâncare ajung, a răspuns Kazanovak, arătând aici o cunoaştere solidă a situaţiei economice din Orientul Apropiat în epoca stăpânirii romane. Gata?

— Încă două sticle de vodcă, a cerut Kurocikin, amintindu-şi de sfatul lui Plevaco. Dacă se poate să fie din grâu.

Kazanovak ezita.

— Ştiţi, continuă Kurocikin cu voce mieroasă, echipamentul e foarte subţire, iar nopţile sunt cam reci.

— Maşa! O sticluţă!

— Dar de ce numai una? protestă Kurocikin.

— Acolo nu sunt nopţi chiar atât de reci, motivă Kazanovak.

Isteaţa Maşa a adus şi vodcă. Kurocikin s-a ridicat şi, pierdut, s-a uitat împrejur.

— Iertaţi-mă! mai am încă o întrebare. În ce-aş putea să pun toate astea?

— Maşa, dă-i un geamantan.

— Nu, nu! l-a contrazis grăbit Kurocikin. Nu e o epocă potrivită pentru un geamantan. Nu s-ar putea ceva mai adecvat?

— De exemplu?

— Păi, măcar o traistă.

— O traistă? Kazanovak a tras spre el ghidul. Se poate şi-o traistă.

Sortimentul de traiste prezentate în ghid cuprindea toată gama, începând de la imensele sacoşe de piele pe care le purtau cândva guvernantele bătrâne, până la gentuţele contemporane pentru teatru, executate din

plastic aromat.

Kurocikin alese o geantă bleu, cauciucată, cu o curea lungă, astfel încât putea s-o atârne de umăr. Era plină de desene ce reprezentau vârfurile unor zgârie-nori dominaţi de inscripţia AEROFLOT. Nu găsise altceva mai potrivit.

— Acum cred că am totul, a oftat el uşurat.

— Staţi! a exclamat Maşa. Dar machiajul?

Kurocikin a ales o bărbuţă bifurcată şi nişte plete care-i cădeau pe umeri.

Maşa a băgat o pensulă într-un borcan, şi a aşternut pe faţa lui Kurocikin un strat gros de lipici, peste care a trântit bărbuţa şi peruca.

— E pur şi simplu încântător! a zis ea făcând doi paşi înapoi.

— Dar ele… ptiu… n-or să se dezlipească? a întrebat Kurocikin, scuipând firele de păr care-i intraseră în gură.

— Să nu vă îndoiţi de aderenţa lor, a zâmbit Kazanovak. Nu le rupeţi nici cu dinţii. Când o să vă-ntoarceţi, Maşa o să vi le dezlipească.

— Mulţumesc! Kurocikin a aruncat peste umăr geanta şi s-a îndreptat spre uşă.

— Aşteptaţi! l-a oprit Kazanovak. Dar nu vă trebuie dicţionare sau ghiduri de conversaţie?

— Nu, a răspuns mândru Kurocikin. Cunosc la perfecţie ebraică veche.

— Atunci, semnaţi aici pentru primirea recuzitei. Aici şi aici, în două exemplare.

* * *

— N-aţi uitat nimic? a întrebat laborantul.

— Verific acum. Kurocikin deschise geanta şi pe întuneric pipăi pachetul de ţigări, bricheta, trusa medicală şi sticla. Un moment! A mai bâjbâit căutând monezile răspândite. Se pare că am totul…

— Atunci, să-ncepem. Întindeţi-vă liniştit! Priviţi drept înainte!

Kurocikin auzi trântitul unei uşi. Imediat după

aceasta, pe unul din pereţii camerei s-au aprins o mulţime de beculeţe multicolore.

S-a făcut mai comod pe suprafaţa rece şi netedă a băncii, dar din cauza fricii sau poate din altă cauză a început să-i fie greaţă. Undeva deasupra capului creştea încet şi neîntrerupt un fluierat ce-ţi strângea inima. Beculeţele au început să clipească într-un ritm nebun. S-a aprins inscripţia:

LINIŞTE! NU VĂ MIŞCAŢI, ÎNCHIDEŢI OCHII!

Banca a început să tremure într-o vibrare deasă şi epuizantă. Kurocikin a strâns automat geanta la piept şi-n acelaşi moment s-a auzit un bubuit asurzitor, în cameră s-a risipit un trosnet înfiorător, iar prin pleoapele închise o lumină violetă i-a fript ochii şi l-a aruncat în neştire…

* * *

Deschise ochii, apoi începu să tuşească din cauza nisipului care-i intrase în gură. Ridicându-se în patru labe, privi în jur.

Drept în faţa lui se întindea pustiul mort, ars de soare. La stânga, în depărtări, un lanţ muntos, iar la dreapta un lac. Câţiva oameni, ce păreau de aici foarte mici, mişunau pe mal.

Se ridică în picioare, se scutură de nisip şi, luându-şi geanta, se îndreptă spre lac.

Umbletul în sandale, pe piciorul gol şi în nisipul încins s-a dovedit o treabă mult mai neplăcută decât a putut să-şi imagineze vreodată, stând în camera confortabilă a serviciului „Timpuri şi obiceiuri”. Nisipul îl frigea, se strecură între sanda şi laba piciorului şi se lipea de cureluşele înmuiate de căldură, din care cauză acestea au căpătat repede toate calităţile şmirghelului.

A trebuit să se aşeze de câteva ori, să scuture nisipul din sandale şi să-şi şteargă picioarele cu poalele hitonului, până când să reuşească să ajungă la malul lacului.

Îl observaseră. Omul cu geantă pe umăr, îmbrăcat straniu, ce se mişca aidoma unui cocor, avea o înfăţişare

atât de neobişnuită, încât cei trei pescari care îşi reparau năvoadele pe mal au abandonat lucrul şi au început să se uite miraţi la necunoscutul ce se apropia.

— Uff! Kurocikin s-a trântit alături de ei în nisip şi şi-a scos blestematele de sandale. Ce arşiţă!

Pentru că aceste cuvinte au fost spuse în rusă, ele nu determinară niciun gest din partea pescarilor, care continuau să se uite la echipamentul călătorului în timp.

Dar Kurocikin nu era degeaba un reprezentant al ştiinţei, unul dintre aceia care pun bucuria cunoaşterii mai presus de suferinţele personale!

— Pace vouă, oameni buni! spuse el în ebraică veche, sperând că exprimarea curat biblică va putea ascunde defectele pronunţării. *Şolom aleihem!*

— *Şolom!* au răspuns pescarii în cor.

— Pescuiţi peştişori? întrebă el, gândindu-se cum e mai bine să înceapă discuţia pe tema care-l interesa.

— Pescuim, a aprobat un pescar înalt şi cu umerii laţi.

— Şi cum merge? Vă realizaţi planul de producţie?

Pescarul n-a răspuns nimic şi a început să se ocupe de năvod.

— Iacov! Ioan! A strigat el cu voce răsunătoare. Mişcaţi-vă, altfel nu mai terminăm nici până când se întunecă.

— Imediat, tată! a răspuns acela pe care-l chema Iacov. Nu vezi că vorbim cu un om?

— Pentru Dumnezeu, nu mă luaţi în seamă, s-a scuzat sfios Kurocikin. Terminaţi-vă lucrul, iar eu, pur şi simplu am să stau lângă voi.

— Nu-i nimic, lasă-l să aştepte, a zis Ioan, şi-aşa noi, fiii lui Zevedeu, am ajuns de pomină. Trudim din greu de dimineaţă până noaptea. Da, ia zi-mi, de unde eşti?

— Eu? Hm… Kurocikin era complet nepregătit pentru o astfel de întrebare. Eu… de fapt… Din Nazaret! a izbucnit fără să vrea.

— Din Nazaret? În vocea lui Ioan s-a simţit

dezamăgirea. Las că ştiu eu Nazaretul ăsta. Nimic bun pe-acolo… Da’ ăsta tot din Nazaret l-ai luat? a întrebat el, pipăind hitonul de nailon.

— Asta? Nu… Asta din alt loc, departe de-aici.

Ioan a pipăit materialul şi s-a dus la taică-său. După el, se târî fără chef Iacov.

Kurocikin privea bărcile de pe lac, colinele acoperite de viţă de vie, şi dintr-odată i s-a făcut frică. O distanţă greu de imaginat, de două milenii, îl despărţea de lumea lui obişnuită, care acum i se părea atât de atrăgătoare. Ce-o să-l aştepte aici, într-o ţară sclavagistă şi semibarbară? O să găsească o limbă comună cu aceşti primitivi? Şi, în general, merita riscul ce-l presupunea această acţiune? îşi aminti de bătrânelul înghiţit de dinozaur. Cine ştie, nu-l aşteptau şi pe el tot aşa nişte încercări, poate chiar mai grele? Mai ştii ce se poate întâmpla? O bătaie cu pietre, o răstignire pe cruce. Brrr! Numai gândul la un astfel de sfârşit, îl cutremură. Dar termenul pe care i-l dăduse Paznicul trebuia folosit în întregime…

— Spuneţi-mi, prieteni, s-a adresat pescarilor, n-aţi auzit cumva de un om pe care-l chema Iisus Hristos?

— De unde e? întrebă Zevedeu fără să ridice capul.

— Din Nazaret.

— Compatriotul tău? se interesă Ioan.

— Compatriot, aprobă în silă Kurocikin. Nu putea să-şi ierte că şi-a ales un asemenea loc pentru naştere.

— Şi cu ce se ocupă?

— Propovăduieşte.

— N-am auzit de el, spuse Zevedeu.

— Ia stai! Iacov tăie sfoara cu dinţii şi se ridică. Mi se pare că Iuda a povestit ceva. Anul trecut umbla unul care propovăduia.

— Aşa-i! confirmă Ioan. A povestit ceva. O fi fost compatriotul tău?

Pe Kurocikin l-a cuprins bucuria. Nici nu-şi putuse închipui că cercetările lui se vor încununa atât de repede cu succes. În el tresări spiritul cercetătorului.

— Iuda? întrebă, cu voce tremurată din cauza emoţiei. Spuneţi-mi, unde-l pot vedea? Credeţi-mă, povestirea lui are o însemnătate imensă.

— Pentru ce? întrebă Zevedeu.

— Pentru viitor. De două mii de ani, oamenii se interesează de această chestiune. Vă rog, daţi-mi posibilitatea să-l găsesc pe acest om.

— Păi, uite-l. Iacov a arătat spre lac, unde se zărea o barcă. Îşi aruncă năvodul. Poate spre seară se întoarce.

— Nu, spuse Ioan. Ieri au prins mult peşte şi probabil c-o să meargă în Capernaum să chefuiască.

— Faceţi-mi o favoare! Kurocikin şi-a dus mâinile la piept, rugător. Duceţi-mă la el. Am să plătesc.

— Ce plată! Zevedeu s-a ridicat de pe nisip. Acum ducem şi noi năvodul şi putem să facem un ocol.

— Mulţumesc! Mii de mulţumiri! Nici nu vă imaginaţi ce serviciu aduceţi ştiinţei. Kurocikin a început să se agite, punându-şi sandalele şi schimonosindu-se de durere. Ce blestem! A aruncat cu furie talpa zimţată cu cureluşe aurii. M-au ros, nemernicele! Acum mă arde de parcă m-aş fi urzicat! mai bine desculţ…

Strângând sub braţ sandalele şi geanta, s-a îndreptat spre barca trasă în apă de Zevedeu.

— Lasă-le, l-a sfătuit Iacov. Şi traista poţi s-o laşi aici, împreună cu lucrurile noastre. N-o să-ţi dispară nimic. S-ar putea uda.

Sfatul era rezonabil. În barcă nu erau bănci, şi pe fundul ei băltea apa. Kurocikin şi-a amintit de singurul pachet de ţigări care era în geantă şi şi-a lăsat lucrurile alături de boarfele pescarilor.

— Cu Dumnezeu înainte!

Ioan a îndepărtat barca de mai cu ajutorul vâslei, apoi s-a îndreptat spre mijlocul lacului.

— Hei, Iuda! a strigat el când au ajuns lângă o luntre mică în care erau doi pescari. Vrea să te vadă unu'… nazarinean!

Kurocikin s-a schimonosit. Porecla „Nazarineanul” se

prinsese bine de el. Dar acum nu-i ardea de asta.

— De ce vrea să mă vadă? întrebă Iuda, strigând cu palmele puse pâlnie la gură.

— Vâsliţi mai aproape, spuse Kurocikin nerăbdător. Nu pot de la distanţa asta…

Ioan, trăgând de câteva ori puternic din vâsle, apropie barca de bordul luntrei.

— Caută un propovăduitor, un compatriot de-al lui. Parcă ai văzut tu unul d-ăsta.

— Am văzut, am văzut! încuviinţă bucuros Iuda. Şi Toma l-a văzut, arătă el spre ortacul lui. Nu-i aşa, Toma?

— Cum să nu! spuse Toma. Umbla unul pe-aici şi propovăduia.

— Şi cum îl chema? întrebă Kurocikin gâfâind de emoţie. Nu cumva Iisus?

— Iisus? se miră Iuda. Nuuu, altfel. Tu nu mai ţii minte?

— Ioan îl chema, spuse Toma. Ioan Botezătorul, nu Iisus. Ne forţa mereu să ne spălăm în râu. În curând zicea, vine Mesia, iar voi sunteţi murdari, păduchioşi şi împuţiţi, cum o să apăreţi în halul ăsta în faţa Domnului nostru?

— Bine a mai zis! Kurocikin a inspirat adânc. Mirosurile emanate de interlocutorii lui semănau prea puţin cu legendarele miresme orientale. Bine a mai zis Ioan al vostru! a repetat, regretând că unguentul pentru insecte rămăsese în geantă, pe mal. Şi ce vă mai învăţa?

— Mai mult despre Mesia. Dar Iisus ăsta al tău, ce propovăduieşte?

— Ei, cum să vă spun? Kurocikin ezită. Păi, în general, dragostea pentru aproapele, smerenia în lumea asta, pentru câştigarea fericirii veşnice în ceruri…

— Fericire! pufni Toma. Bogatul e peste tot fericit, şi pe pământ şi-n ceruri, iar săracului îi e rău oriunde. Propovăduitorul tău e un prostănac. Nici n-aş fi stat să-l ascult.

Nu se ştie de ce, Kurocikin s-a supărat.

— Nu era chiar atât de prost, a răspuns el, iritat de

tonul lui Toma. Dacă ar fi fost numai un prost, nu l-ar fi urmat milioane de oameni, iar minţile cele mai luminate ale omenirii n-ar fi polemizat cu susţinătorii dogmelor bisericeşti despre învăţătura lui. Nu se poate simplifica chiar aşa. Iar în ce priveşte săracii, a zis aşa: „Fericiţi voi, cei săraci, că a voastră este împărăţia lui Dumnezeu”.

— Asta cum trebuie s-o înţelegem? întrebă Iacov.

— Dar e foarte simplu. El a explicat că „Mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăţia lui Dumnezeu”.

— Grozav! Ioan îşi plesni coapsele. Cum ai spus? Prin urechea acului?? N-am ce zice, m-a dat gata. Unui asemenea propovăduitor i-aş spăla şi picioarele, ba l-aş mai purta şi pe braţe.

Experienţa bogată pe care Kurocikin o avea în istoria ateismului ştiinţific îi spunea că expunerea lui despre bazele învăţăturii creştine era înţeleasă altfel de cum ar trebui, şi atunci încercă să corecteze situaţia.

— Vezi, se adresă lui Ioan, filosofia lui Hristos este foarte reacţionară, fiind rodul orânduirii sclavagiste. Refuzul de a lupta pentru drepturile omeneşti a dus la legalizarea relaţiilor între sclavi şi stăpâni. Nu întâmplător, Hristos spunea: „Cui te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i şi pe celălalt”.

— Ce-o mai fi şi asta? întrebă Zevedeu. Care dobitoc o să-şi întoarcă şi obrazul celălalt? Păi, să fi fost în locul lui, i-aş fi trăsnit una!

— Să nu te opui răului, a explicat Kurocikin, iată una din pietrele unghiulare ale creştinismului. Se consideră că omul care nu răspunde la rău cu rău îşi salvează sufletul. Orbiţi de această învăţătură, oamenii se duceau chiar şi la moarte în numele Domnului.

— La moarte? se îndoi Toma. Aici nu prea ai nimerit-o!

— Ba da! s-a aprins Kurocikin. Câte popoare n-au murit în arenele Romei! Dacă nu ştii, nu mai trăncăni degeaba!

— Păi de ce mergeau la moarte?

— Pentru că dintotdeauna omul n-a putut să se obişnuiască cu gândul că tot ce există este trecător, iar Hristos promitea fericirea veşnică pentru fiecare om drept şi susţinea că existenţa noastră pe pământ este numai pregătirea pentru o altă viaţă, dincolo, în ceruri.

— Mda, a mormăit Iuda. Că bine zicea… Dar Hristosul tău a făcut vreo minune?

— Cum să nu! Conform legendelor biblice, el învia morţii, prefăcea apa în vin, mergea pe apă ca pe uscat, izgonea demonii, în el putea să se coboare Sfântul Duh… Toate astea, bineînţeles, sunt reminiscenţe ale altor credinţe mai vechi.

— Ce? întrebă Iuda. Cum ai zis? Rime…

— Reminiscenţe.

— Aha! Care va să zică din Roma.

— Parţial, creştinismul a împrumutat câteva elemente din mitologia greacă şi romană, parţial din cultele egiptene, dar în mare el s-a format sub influenţa poruncilor lui Moise, care nici ele nu sunt altceva decât mistificări şi încercări de a abate poporul simplu de la…

— Dar Hristosul tău respectă legea lui Moise?

— O respectă.

— Atunci e un om bun!

A mai trecut aproape o oră până când Kurocikin a reuşit să satisfacă curiozitatea ascultătorilor, care aproape uitaseră în acest timp că mai trebuie să arunce năvoadele.

Discul purpuriu al soarelui se ascunsese deja pe jumătate după vârfurile întunecate ale munţilor. Kurocikin privi spre apus, şi două luminiţe strălucitoare, ca de foc, se aprinseră pe suprafaţa lentilelor lui. Iacov, care stătea alături, a oftat şi s-a dat înapoi. Din cauza mişcării bruşte, barca lor şubredă s-a aplecat şi a luat apă.

Strigând „Ştiam eu c-aşa o să se-ntâmple!”, Kurocikin sări în sus şi, încurcându-se în poalele largi ale hitonului, se prăbuşi înainte, lovindu-l în burtă pe Zevedeu, care încerca să redreseze barca, apoi căzură cu toţii în apă.

Kurocikin a îngheţat de groază, fiindcă nu ştia să înoate. Abia şoptind „Ajutor, mă înec!”, a închis ochii şi s-a pregătit să moară. Însă nu întâmplător îi completase Kazanovak recuzita cu cele mai bune produse ale industriei de confecţii. Hitonul larg din nailon s-a umflat ca un balon uriaş, menţinându-l pe purtător în poziţie verticală…

Curând, prinzând curaj de la intervenţia miraculoasă a destinului, Kurocikin începu chiar să mişte din mâini şi să dea sfaturi pescarilor cum să întoarcă barca răsturnată.

Întâmplarea a fost repede rezolvată, iar cel ce căuta urmele lui Hristos, fiind tras cu un cârlig de Toma, s-a urcat din nou în barca ce se îndrepta acum spre mal.

În general, totul s-a terminat cu bine, dacă nu se lua în considerare năvodul pierdut. Zevedeu era cel mai supărat dintre toţi.

— Spune-mi, întrebă el, încruntându-şi sprâncenele, dacă ai ştiut că o să se răstoarne barca, de ce nu m-ai prevenit? Aş fi aruncat năvodul la Iuda.

— N-am ştiut. Pe cuvântul meu de onoare! se apără Kurocikin.

— Dar tu singur ai spus, interveni Ioan, sau mai degrabă ai ţipat: „Ştiam eu c-aşa o să se întâmple”.

Kurocikin privi pumnii zdraveni ai pescarilor şi simţi un gol la lingurică.

— Vedeţi, începu el diplomatic, gândindu-se între timp la o explicaţie, n-am putut să vă previn.

— De ce?

— Pentru că… Pentru că Dumnezeu te-a încercat, ieşi, impertinent, din încurcătură Kurocikin, te-a încercat printr-un necaz…

— Dumnezeu?

Zevedeu se scărpină după ceafă. Se pare că argumentul avusese efect.

— Dumnezeu! insistă cu obrăznicie Kurocikin. Şi pe mine m-a încercat. Nu ştiu să înot, dar nu m-am împotrivit, şi atunci nu m-a lăsat să mă înec.

— E-adevărat, confirmă Iacov. Chiar eu am văzut cum acest nazarinean mergea pe apă şi chiar dădea din mâini. Iar acolo, ştii cât e de adânc!

— Hm!

Zevedeu a dat din cap întristat şi a început să adune surcele pentru foc.

Soarele apusese şi dinspre lac începu să bată un vânt rece. Pescarii, uzi, clănţăneau de frig. Numai Kurocikin se simţea cât de cât acceptabil, întrucât materialul sintetic salvator nu se udase deloc.

Zevedeu aprinse focul şi aranjă lângă el o agăţătoare de care îşi atârnă hainele ude. Exemplul lui fu urmat imediat de Ioan şi Iacov.

— Şi tu, ce stai?

— Mulţumesc, răspunse Kurocikin. Eu sunt uscat.

— Cum adică, uscat? Ioan se apropie de el şi-i pipăi hitonul. Are dreptate, e uscat! Dar cum vine asta?

Kurocikin tăcu.

— Nu! Să ne spui de ce nu te-ai udat! insistă Ioan. Noi suntem uzi leoarcă, iar tu nu. Eşti făcut din altă cocă?

— Şi dac-aş fi? zise iritat Kurocikin. Încă nu se liniştise, fiind cuprins de emoţia miraculoasei salvări. Ce vă luaţi de mine?

— Păi, asta-i o minune!

Kurocikin nu mai avea însă chef de explicaţii. Băgând mâna în geantă, găsi sticla cu vodcă, deşurubă căpăcelul şi, după o duşcă sănătoasă, i-o întinse lui Ioan.

— Ia, mai bine bea!

Acesta îndreptă sticla spre lumina focului şi gemu dezamăgit:

— Apă! Un vinişor era bun acum!

— Bea! Kurocikin zâmbi. O să vezi ce fel de apă e.

Ioan înghiţi şi, holbând ochii, începu să tuşească.

— Măi, să fie! s-a mirat el, întinzându-i sticla lui Iacov. Ia încearcă!

Iacov trase şi el o duşcă.

— Oho! E mai bun decât vinul nostru vechi de

Tiberiada.

Sticla a fost golită de Zevedeu.

În curând a ajuns la mal şi cealaltă luntre. Iuda şi Toma s-au aşezat şi ei lângă foc.

După vodcă, lui Kurocikin i s-a făcut somn. Stând culcat, a închis ochii, simţind din plin bucuria inegalabilă a evitării unui pericol.

Alături, pescarii şuşoteau.

— Asta e! şoptea emoţionat Ioan. Vă spun că el e! Pe apă, ca pe uscat, unu! Propovăduieşte, doi! Apa o transformă în vin, trei! Ce mai vreţi?!

— Iar privirea luminoasă şi înfricoşătoare, adăugă Iacov. Într-adevăr, el este Mesia!

În acest timp, „Mesia”, puţin ameţit, dormea liniştit cu spatele întors spre foc. Visa că era la catedră, de unde aplica o lovitură mortală în plexul solar al „bisericoşilor”: nu descoperise nici urmă de Iisus Hristos.

* * *

În ziua următoare, Toma şi Iuda au pornit dimineaţa în zori spre Capernaum. Zevedeu şi fiii lui au rămas să aştepte trezirea lui Kurocikin.

Când s-a trezit, buimăcit şi cu ochii cârpiţi de somn, Kurocikin şi-a cerut ceaiul, dar pescarii nu auziseră de aşa ceva. A trebuit să se mulţumească cu o gură de apă.

Peste noapte, picioarele lui jupuite se umflaseră şi se acoperiseră cu bube. Păşind pe nisipul fierbinte, Kurocikin icnea şi drăcuia la fiecare pas.

Nu mai era nimic de făcut decât să se improvizeze din vâsle un fel de targă, cu care Ioan şi Iacov urmau să-l poarte pe Mesia, care ţinea câte o sanda în fiecare mână.

Vestea despre noul propovăduitor din Nazaret s-a răspândit în tot Capernaumul. În templul unde l-au adus pe Kurocikin se adunase deja o mulţime de curioşi, care l-au copleşit cu întrebări…

N-a trecut nicio jumătate de oră, şi pe Kurocikin l-au părăsit puterile. Îi venea rău de foame, şi judecând după

toate, nimeni nu se gândise la masă.

— Spuneţi-mi, a întrebat, rotindu-şi privirile peste cei adunaţi în jur, da’ ceva de îmbucat nu se găseşte pe-aici? Poate găsim vreun bufeţel?!

— Cum vine asta? întrebă un evreu bătrân, care demult îl privea ironic pe propovăduitor. Oare nu respecţi legea lui Moise care interzice trapeza în templu? Sau poate nu ai încă treisprezece ani?

Un bătrân dogmatic nu avea însă forţa să învingă un candidat în ştiinţele istorice.

— Dar oare nu ştii ce-a făcut David când a flămânzit, el şi cei ce erau împreună cu el? pară abil şi erudit Kurocikin. Cum a intrat în Casa Domnului şi a mâncat pâinile pentru punerea înainte, pe care nu-i era îngăduit să le mănânce, nici lui, nici celor ce erau cu el, ci numai preoţilor? adăugă el fără să ezite.

Cunoaşterea strălucită a materialului istoric dădea roade. Un dascăl tânăr s-a ciupit nehotărât de barbă, a dispărut apoi undeva şi în curând s-a întors cu un codru de pâine. În timp ce Kurocikin, plescăind şi înghiţind pe nemestecate, îşi potolea foamea, mulţimea aştepta cu interes deschiderea cerurilor şi trăsnetul ce-l va lovi pe păcătos.

— Deci, aşa! Kurocikin a strâns din poate firimiturile şi le-a înghiţit. Acum putem continua discuţia noastră. Unde ne-am oprit?

— La sclavi şi războaie, i-a amintit cineva.

— Exact. Sclavagismul, ca şi războaiele, sunt rămăşiţe ale barbarismului. Cândva omenirea va elimina de pe pământ aceste flageluri, iar în lume va fi un adevărat rai, şi nu acela despre care vă povestesc fariseii şi învăţaţii, ci adevărata egalitate a oamenilor liberi în veacul fericirii şi belşugului.

— Şi când o să fie asta? îl întrebă un vlăjgan roşcat.

Kurocikin nu se pierdu nici acum. Tare n-ar fi vrut să-i deruteze pe ascultători, spunându-le că va fi după o perioadă uriaşă de douăzeci de secole.

— Asta depinde numai de noi, a recurs el la un truc oratoric obişnuit. Cu cât oamenii vor face mai multe transformări sociale, cu atât mai repede va veni şi viaţa fericită.

— Şi ce-o să fie acolo? nu se lăsa roşcovanul.

— De toate. Vor fi construcţii, case mari, confortabile, cu apă caldă şi rece.

Ascultătorii tăceau neîncrezători.

— Şi asta încă nu-i nimic, continuă Kurocikin. Oamenii vor învăţa să zboare prin aer şi nu doar atât, ci chiar spre stele.

— Ia uită-te la el! exclamă cineva din mulţime. Chiar în ceruri. Aşa mai zic şi eu!

— O să fie învinsă bătrâneţea, vor fi stârpite toate bolile, şi chiar morţii vor fi înviaţi.

— Da’ de unde le ştii pe toate astea? întrebă din nou roşcovanul. Ce, ai fost pe-acolo?

Mulţimea izbucni în hohote de râs.

— I-ai zis-o, Simone, se bucură mulţimea. Aşa-i trebuie! Să nu mai mintă, dacă nu ştie!

Din cauza hohotelor de râs, huiduielilor şi batjocurilor, lui Kurocikin i se urcă sângele la cap.

— Bineînţeles că am fost! urlă, încercând să acopere zgomotul mulţimii. Dacă n-aş fi fost, n-aş fi povestit!

— Gata! Bătrânul evreu a ridicat mâna şi hohotele s-au stins treptat. Va să zică, ai fost acolo…

— Am fost, confirmă Kurocikin.

— Ştii să tratezi bolile?

— Ştiu.

— Rabi! se adresă el înspre banca bătrânilor. Acest om a fost în rai şi ştie să tămăduiască toate bolile. De ce să n-o vindece pe fata respectabilului nostru Iair? De şapte zile e pe moarte.

Patriarhul albit de bătrâneţe, care stătea la locul cel mai de cinste, dădu din cap:

— Aşa să fie!

— Păi, asta-i deja o mitocănie, se revoltă Kurocikin.

Nu se poate să luaţi totul în sensul strict al cuvântului. La urma urmei, nu sunt doctor!

— Mincinosule! Şarlatanule! Nu e deloc proroc! Să-l lovim cu pietre! s-au ridicat ameninţător vocile.

Treaba luase o întorsătură urâtă.

— Bine! zise Kurocikin, atârnându-şi geanta de umăr. Am să încerc, dar în caz de ceva sunteţi cu toţii martori că am fost silit s-o fac.

În casa bătrânului Iair domnea durerea. Uşile dinspre drum erau larg deschise, iar stăpânul, clătinându-se neîntrerupt, stătea jos cu hainele rupte. Părul îi era plin de cenuşă. În colţ boceau femeile.

Simon roşcovanul l-a împins pe Kurocikin înăuntru. Ceilalţi au rămas în stradă, neîndrăznind să intre.

— Iair, ţi-am adus un vraci. Unde-i fata?

— A murit fata mea, soarele meu! se tângui Iair. Acum o oră şi-a dat sufletul lui Dumnezeu!

Luă dintr-o cratiţă o nouă porţie de cenuşă.

— N-are importanţă, spuse Simon. Acest proroc poate să-nvie şi morţii. Unde-i întinsă?

— Acolo! Iair arătă cu mâna spre o uşă închisă. Acolo e întins porumbelul meu, nepreţuita mea Rahela!

— Du-te! Simon l-a lovit destul de uşor în ceafă, dar Kurocikin pur şi simplu a zburat în camera de alături. Du-te, şi încearcă numai să n-o învii!

Kurocikin a tras uşa după el şi, disperat, s-a aşezat pe o băncuţă joasă lângă pat. Încă din copilărie îi era frică de morţi, şi acum nu putea să-şi impună să ridice ochii, stând cu privirile aţintite în podea.

Simon îl iscodea printr-o crăpătură.

„Cred că mi s-a înfundat! se gândi Kurocikin. Am intrat la apă şi încă pe degeaba. Cine dracu’ m-a pus?”

Au trecut cinci minute, şi mulţimea din uliţă începu să dea semne de nelinişte.

— Ce-i acolo? ţipau cei dornici de minuni. Mai întârzie mult?

— Stă, dădea raportul Simon. Stă jos şi se gândeşte.

— Ce să se mai gândească?! Târăşte-l până aici şi-i tragem o bătaie cu pietre… propuse cineva.

Kurocikin simţea că-şi trăieşte ultimele clipe. Trebuia să facă ceva să amâne un pic groaznicul moment al răfuielii. „Ce-o fi, o fi…” Şi-a aprins o ţigară şi cu o mână tremurândă a tras cearşaful ce acoperea corpul de pe pat.

— Aoleu! a ţipat Simon când a văzut flacăra albăstrie a brichetei. Sfântul Duh! Sfântul Duh chiar în mâinile lui, am văzut cu ochii mei!

Mulţimea a tăcut evlavioasă.

Fata de pe pat era foarte frumoasă. Dacă n-ar fi fost palidă, ca de ceară, şi n-ar fi avut mâinile încleştate de spasmul morţii, puteai să juri că doarme. Lui Kurocikin chiar i s-a părut că pleoapele moartei au tresărit un pic când, involuntar, i-a atins mâna cu ţigara. Şi deodată, i-a venit o idee…

Peste câteva minute, când ieşea din camera Rahelei, Kurocikin arăta complet istovit. Şi-a şters transpiraţia rece de pe frunte cu mâna în care ţinea încă fiola goală.

— O să trăiască! a zis sfârşit, aşezându-se pe podea. A şi deschis ochii.

— Minţi! Simon a băgat capul în cameră, apoi a căzut la picioarele lui Kurocikin.

— Rabi! Iartă-mi necredinţa!

— Dumnezeu să te ierte! a răspuns Kurocikin, spontan. Începuse să se obişnuiască cu lexicul local.

Cina servită sâmbăta în casa lui Iair a rămas o amintire plăcută pentru Kurocikin, deşi cam confuză: stăpânul, fericit, a fost darnic cu vinul şi cu bucatele.

Cu ocazia petrecerii nevasta lui Iair a scos din cufăr sfeşnicele de argint.

Kurocikin se tolănea la loc de cinste, compensând cu vârf şi îndesat postul forţat. După o noapte petrecută pe malul lacului începuse însă să-l supere sciatica, şi nefiind obişnuit să mănânce culcat, trebuia să se ridice mereu când înghiţea. După o astfel de gimnastică, a început să-l doară şi mai tare mijlocul.

Aducând omagii artei culinare demonstrate de stăpâna casei şi vinului de Tiberiada, Kurocikin a încheiat masa şi a zâmbit mulţumit. Îi venise din nou cheful de a propovădui, şi toţi cei prezenţi abia aşteptau asta.

Începând cu minunile ştiinţei, a trecut din nou, fără să-şi dea seama, la propaganda antirăzboinică.

S-a înflăcărat aşa de tare descriind puterea armei termonucleare şi ororile războiului atomic, încât pe obrajii ascultătorilor impresionaţi au început să se prelingă lacrimile.

— Spune-ne, a zis cu o voce tremurată Iair, va lăsa oare Dumnezeu să dispară tot ce există pe pământ?! Cum să ne salvăm?

— Nu-ţi fie frică, bătrâne, l-a liniştit Kurocikin, beat turtă. Tu să faci ce-ţi zic *io,* şi totul o să fie bine.

Apoi începură să-l roage să rămână pentru totdeauna în Capernaum. A rezistat însă cu fermitate, spunându-le că mâine dimineaţă va trebui să plece spre Ierusalim pentru că, aşa cum s-a exprimat, „Hristos nu poate să aştepte”.

* * *

Dimineaţa, Ioan şi Iacov l-au trezit pe Kurocikin, care, buimăcit fiind, nu putu multă vreme să-nţeleagă ce vor de la el.

Îi era rău. Se schimonosea tot timpul şi voia să bea apă. A trebuit să recurgă la o metodă verificată, numită în popor „Cui pe cui se scoate”, bând încă un pahar de vin.

În faţa casei lui Iair se formase o întreagă procesiune. În frunte erau fiii lui Zevedeu împreună cu Iuda şi Toma; în mijloc, pe măgarul dăruit de Iair, trona Kurocikin cu nedespărţita-i geantă pe umăr, iar alături se află noul discipol Simon, care nu-şi mai dezlipea privirile admirative de la învăţător. La urmă se înghesuiau curioşii atraşi de acest minunat spectacol. Odată rostite toate cuvintele de despărţire, numerosul cortegiu s-a urnit pe străzile Capernaumului, adunând tot mai mulţi oameni.

* * *

Gloria lui Kurocikin s-a răspândit cu viteza fulgerului. Preocupat de căutarea modelului lui Hristos, rămânea însă indiferent la onorurile ce i se aduceau.

„Nu-i nimic, se gândea, clătinându-se ritmic pe spinarea măgarului, deocamdată lasă să rămână aşa. Trebuie să cuceresc încrederea acestor oameni simpli. Un propovăduitor îl caută pe celălalt. Vor înţelege mult mai bine această situaţie decât apariţia unui vizitator din viitor”.

Şchiopi, schilozi şi leproşi ieşeau în calea prorocului ca să-i atingă hainele.

Şi din nou au ieşit la iveală calităţile minunate ale hitonului: frecându-se de pielea măgarului, nailonul se electrizase, încât cei ce-şi doreau vindecarea se strâmbau când îl atingeau şi îi asigurau pe toţi că a coborât în ei fericirea dumnezeiască.

Curând, atenţia acordată persoanei sale a început să-l sâcâie pe Kurocikin. Dornică de senzaţii, mulţimea cerea în fiecare moment minuni. Mai mult ca orice îl irita faptul că i se amintea neîntrerupt de mana cerească cu care Dumnezeu, chipurile, i-ar fi aprovizionat cândva din belşug pe evreii aflaţi în pustiu. Creştea pericolul izbucnirii unei răscoale din cauza foametei. Chiar şi apostolii au început să dea semne de nelinişte.

În cele din urmă, a trebuit să-şi jertfească cei douăzeci de dinari pe care-i primise de la Kazanovak pentru cheltuielile curente.

Banii n-au ajuns decât pentru şapte pâini şi un coş cu peşte uscat. Şeful secţiei „Timpuri şi obiceiuri” avusese dreptate: puterea financiară a celui trimis era prea mică pentru cumpărarea minelor regelui Solomon.

Ioan, întorcându-se cu cumpărăturile, a fost aproape sfâşiat de cei înfometaţi care cât ai clipi din ochi au „măturat” totul. Pe lângă asta a mai primit şi câteva după ceafă.

— Ce facem, rabi? Ioan părea complet pierdut.

Oamenii cer pâine.

— Să considerăm că sunt sătui, răspunse Kurocikin. De unde să le mai scot mâncare?

Într-un sat, drumul procesiunii a fost barat de câţiva flăcăi care, râzând în hohote, trăgeau de o femeie cu îmbrăcămintea ruptă. Uitându-se neputincioasă la Kurocikin, ea îl implora din priviri să o salveze.

— Ce vreţi să faceţi cu ea? a întrebat el.

— O batem cu pietre. Este binecunoscuta târfă Maria.

Sensibilul Kurocikin s-a încruntat.

— Bine. „Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintâi piatra asupra ei”, a zis el, folosind cel mai grosolan plagiat.

Trucul demagogic a avut efect, războinicii moralişti împrăştiindu-se fără nicio tragere de inimă. Doar o fetiţă de vreo cinci ani care se ţinuse deoparte a ridicat o piatră de pe drum şi a aruncat-o în măgar.

Cu aceasta incidentul a luat sfârşit, iar suita lui Kurocikin avea acum în rândurile ei şi o târfă.

Şi astfel, după calendarul local, în vara lui 5541 de la facerea lumii, Leontin Kondratievici Kurocikin, candidat în ştiinţe istorice, a intrat călare pe un măgar în oraşul Ierusalim, condus de o gloată triumfătoare.

— Cine-i ăsta? a întrebat o femeie cu un ulcior pe cap, oprindu-se lângă un bătrân cerşetor care sprijinea zidul unui cimitir.

— Se apropie regele Iudeilor, a molfăit moşul.

* * *

Procesiunea a ajuns în oraş, iar Simon şi Toma au propus imediat continuarea drumului până la Templu, dar Kurocikin, epuizat din cauza arşiţei, a refuzat ferm să meargă mai departe.

Culcându-se sub un smochin dintr-o grădiniţă, a anunţat că până diseară nu se mai urneşte de-acolo.

Credincioşii s-au împrăştiat fiecare pe unde a

nimerit, în căutarea hranei. Bineînţeles că şi propovăduitorul împreună cu apostolii lui trebuiau să procedeze la fel. După un scurt sfat, au hotărât să-l trimită pe Iuda la bazar ca să vândă măgarul.

Kurocikin şi-a încins mijlocul cu o sfoară luată de la Toma şi punându-şi geanta sub cap a adormit nemâncat.

Iuda a avut noroc. N-a străbătut nici trei cartiere, când un om ce mergea în urma lui l-a oprit şi l-a întrebat dacă măgarul e de vânzare.

Iuda i-a răspuns că-l vinde, dar neştiind cât costau măgarii, a cerut un preţ stupid de 25 de arginţi. Spre mirarea lui, cumpărătorul nu numai că a fost de-acord, dar i-a şi promis că o să cinstească afacerea cu un ulcior de vin.

Apostolul naiv a ezitat. Acum nu mai voia deloc să vândă aşa de ieftin, şi, scărpinându-se după ceafă, a explicat că ăsta nu-i un măgar oarecare, ci acela cu care a umblat vestitul propovăduitor din Nazaret. Iuda a mai adăugat că pur şi simplu păcătuiai despărţindu-te de un astfel de animal blând şi minunat, în care coborâse fără-ndoială şi o fărâmă de har dumnezeiesc.

Cumpărătorul a mărit preţul.

După o tocmeală înfierbântată, în timpul căreia nu o dată s-au trântit căciulile de pământ, s-au ridicat mâinile spre cer şi s-a invocat mărturia lui Dumnezeu, într-un sfârşit au bătut palma pentru 30 de arginţi.

Luând banii, Iuda a dat măgarul noului proprietar, apoi negustorii s-au îndreptat spre un han ca să ude afacerea.

Pe drum noua cunoştinţă a povestit printre altele că este slujitor la casa Marelui Preot Caiafa, şi că a cumpărat măgarul conform ordinelor primite.

— Da’ la ce-i trebuie măgarul? s-a mirat Iuda. N-are destui cai în grajduri?

— Ba da, şi-ncă prea mulţi, răspunse slujitorul. Are destui cai, însă Marele Preot iubeşte foarte mult măgarii. Pur şi simplu nu poate să treacă nepăsător pe lângă unul.

— Ascunse sunt căile tale, Doamne, oftă Iuda. Pe ce nu cheltuiesc oamenii banii?

Băuseră deja al doilea rând, când slujitorul întrebă prudent:

— Dar propovăduitorul ăsta, e chiar un om sfânt?

— Sfânt! Iuda scuipă sâmburele de măslină şi se întinse spre ulcior. Nici nu poţi să-ţi închipui cât e de sfânt.

— Şi ce vă învaţă? se interesă slujitorul, umplându-i din nou cana.

— De toate. Nici nu le ţii minte pe toate.

— De pildă?

— Mai mult despre sclavi şi bogaţi. Nu se poate, zice el, să ai sclavi. Aşa nu ajungi niciodată în împărăţia cerească.

— Oare?

— Categoric! Iuda trase o duşcă zdravănă. Iar în acea împărăţie bogaţii vor căra marfa în locul cămilelor. Şi drept pedeapsă vor fi trecuţi prin urechile acului.

— Şi când va fi asta?

— Nu ştiu. Dar în curând va fi sfârşitul lumii şi va apărea aşa, un înger… termo… termo… Nu mai ţin minte cum îl cheamă, da ştiu numai că atunci când izbeşte… o să ardă totul pe pământ şi or să se salveze numai cei care-şi întorc obrazul stâng când sunt loviţi pe dreptul.

— Propovăduieşte foarte interesant prorocul tău…

— Da’ tu cum credeai?! Poate să-nvie şi morţii. Uite, ştii cum a făcut sâmbătă cu o fată, fiica lui Iair?

— Aşa deci… Dar e adevărat cum se zvoneşte, că ar fi regele Iudeilor?

— Păi, cum altfel? Are un cap!… Cine să mai fie rege, dacă nu el?

Luându-şi rămas bun de la slujitor şi, asigurându-l de prietenia lui veşnică, Iuda se îndreptă spre locul de întâlnire cu Kurocikin. După o afacere atât de avantajoasă, pur şi simplu plesnea de îngâmfare, mândru de vocaţia lui de negustor. Intră în vorbă cu trecătorii şi de câteva ori s-a oprit lângă prăvăliile din care tineri îndemânatici scoteau

mărfuri.

Se hotărâse chiar să cumpere un sac cu făină, dar toţi îi întorceau spatele:

— Nu ştii că vine sfârşitul lumii? Cine mai are nevoie de banii tăi?

— Banii rămân întotdeauna bani, le răspundea ca un înţelept Iuda.

Într-un sfârşit s-a îndreptat spre grădiniţa unde-l aşteptau tovarăşii lui.

În loc de tovarăşi însă, a dat peste noua sa cunoştinţa, slujitorul, aflat acum în fruntea unei escorte înarmate, ce-l păzea pe Kurocikin legat la mâini.

* * *

Marele preot Caiafa era prost dispus în acea dimineaţă.

Ieri avusese o discuţie extrem de neplăcută cu Pilat din Pont. Roma cerea bani. Procuratorul propusese un nou impozit pe uleiul de măsline, ceea ce ameninţa liniştea ţării, şi aşa tulburată de tot felul de proroci falşi care agitau poporul.

Oameni, nu se ştie de unde veniţi, prădau prăvălioarele din Ierusalim, zicând că se apropia Judecata de Apoi.

Şi, colac peste pupăză – prorocul care se proclamase regele Iudeilor! Perfidul Tiberiu abia aştepta un astfel de prilej pentru a-şi urni legiunile.

S-a deschis uşa şi a intrat slujitorul.

— Ei, cum e? a întrebat Caiafa.

— L-am adus. Dar a trebuit să-l legăm, întrucât nu se lăsa deloc prins. Porunciţi să-l aducem?

— Aşteaptă!

Caiafa căzu pe gânduri. Ar fi fost o imprudenţă de neiertat interogarea impostorului în casa Marelui Preot. Astfel de zvonuri ajungeau inevitabil la Roma, şi nu se ştia cum vor fi înţelese.

— Du-l la Anna! a poruncit, gândindu-se că e mult

mai bine s-o păţească socru-său, decât să rişte singur.

— La ordinele dumneavoastră!

— Să trimiţi după ben Zarh şi Gur Ari, lasă să vină şi ei acolo.

Caiafa nu voia să convoace Sinedriul. Numai gândindu-se la dezbaterile nesfârşite purtate de toţi aceşti şaptezeci de oameni i se făcea rău. În afară de asta, era lipsită de sens vâlva în jurul acestei întâmplări.

— Du-te! Spune-i lui Anna să mă aştepte.

Când l-au târât în camera unde se adunase crema teologiei iudaice, Kurocikin era mânios foc.

— Ce glume-s astea?! a ţipat, uitându-se spre Caiafa, ghicind în el adevăratul şef. Băgaţi de seamă că toate astea n-or să vă fie iertate!

— Aşa vorbeşti cu Marele Preot?

Slujitorul i-a tras o palmă zdravănă lui Kurocikin.

— Am să te-nvăţ cum să te adresezi celor mai mari!

După a doua palmă, totul a început să se clatine în faţa lui Kurocikin. Din dorinţa de a-şi feri obrazul însângerat de la o a treia lovitură, a întors spre slujitor celălalt obraz.

— Priviţi, a ţipat acesta spre Caiafa. E lovit pe un obraz şi îl întoarce şi pe celălalt! Asta îi învaţă şi pe oameni!

— În locul meu, ai fi întors orice, tâmpitule! a strecurat printre dinţii loviţi Kurocikin. Ce să zic, s-a găsit filosoful. Tolstoianul!

Caiafa a început interogatoriul.

— Cine eşti?

Kurocikin s-a uitat spre judecători. De data asta în faţa lui se aflau preoţi versaţi în sofism, nu pescari şi ţărani creduli. Era clar că sosise timpul să dea cărţile pe faţă.

— Am venit aici cu o misiune ştiinţifică, a început, fără să-şi poată imagina cum o să explice apariţia sa miraculoasă în lumea lor. Problema e că Iisus Hristos, pe care, chipurile, vreţi să-l răstigniţi…

— Ce zice? se interesă punându-şi mâna la ureche Itzhac ben Zarh, care stătea prost cu auzul.

— Susţine că este Mesia cu numele de Iisus Hristos.

— Deci nu eşti născut de-o femeie? a pus o nouă întrebare Caiafa.

— De unde-ai mai scos-o şi p-asta? a pufnit Kurocikin. Sunt fiu de om ca toţi ceilalţi.

— Ţineţi sâmbăta?

— Acolo de unde vin sunt două zile libere pe săptămână. Nici sâmbăta nu lucrăm.

— Ce împărăţie mai e şi asta?

— Cum să vă explic? În orice caz n-are nicio legătură cu lumea în care trăiţi.

— Ce? s-a trezit ben Zarh.

— Zice că împărăţia lui nu-i din lumea asta. Atunci cum ai ajuns aici?

— Păi… Nu pot să vă explic această problemă din punct de vedere tehnic. Asta pot s-o facă numai cei care m-au adus aici.

— Cine te-a adus? Îngerii cereşti?

Kurocikin n-a răspuns.

Caiafa s-a uitat la cei adunaţi.

— Mai sunt întrebări?

A luat cuvântul Iosif Gur Ari.

— Spune-mi cum respecţi sâmbăta, dacă în această zi te-ai ocupat de vindecări?

— Deci, după opinia voastră, mai bine să moară omul dacă e sâmbătă, nu? a întrebat la rându-i Kurocikin. La noi, de exemplu, se consideră că sâmbăta e pentru om şi nu omul pentru sâmbătă.

Caiafa a continuat interogatoriul.

— Te-ai numit regele Iudeilor?

— Asta de unde-ai mai scos-o?

Kurocikin se înfurie din nou.

— Ce prostie mă mai întrebi?

— Iar?!

Slujitorul îl trăsni din nou.

— Aha! Deci aşa?! urlă Kurocikin. Cu asemenea metode de investigare, refuz categoric să mai răspund la întrebări!…

— Luaţi-l! ordonă Caiafa.

* * *

Pilat din Pont discuta în pretoriu cu un musafir venit din Alexandria.

Caius Proculus, cumnatul procuratorului, istoric, astronom şi medic sosise la Ierusalim pentru a vedea nişte manuscrise vechi.

Sclavii care serveau la masă au strâns resturile de mâncare şi au plecat, lăsând numai amforele cu vin.

Acum, când nu trebuiau să se mai teamă de urechi curioase, discuţia decurgea mai liber.

— Mi-a spus Claudia că vrei să-l rogi pe împărat să te mute la Roma. Din ce cauză? întrebă Proculus.

Pilat ridică din umeri.

— Cauzele sunt multe, a răspuns după o mică pauză. Aici, viaţa seamănă cu traiul pe un vulcan, astăzi nu ştii ce va fi mâine. Ăştia abia aşteaptă să-ţi bage cuţitul în spate.

— Totuşi, puterea procuratorului…

— Numai aparent. Când înăbuş o răscoală, toată gloria o ia Aulus Vitellius, iar când încerc să găsesc un limbaj comun cu iudeii, la Roma plouă cu denunţuri. E tot mai greu să strângi birurile. Pe cei care le strâng îi bat în mijlocul drumurilor şi chiar le iau banii. Datoriile cresc, şi Vitellius speculează asta foarte abil, bârfindu-mă la orice ocazie.

— Şi totuşi… începu Proculus, dar n-a mai avut vreme să termine. L-a stingherit urletul mulţimii de sub geamurile pretoriului.

— Poftim, admiră-i! spuse Pilat, apropiindu-se de geamuri. Nu e linişte nici ziua, nici noaptea. N-am ce să fac, trebuie să apar în faţa lor. Asta-i soarta procuratorului. Hai cu mine şi-o să vezi de ce vreau să plec de-aici.

Mulţimea era cuprinsă de furie.

— Răstigneşte-l! urlau la apariţia lui Pilat cei care nu demult sărutaseră poalele hitonului lui Kurocikin. Răstignirea pe cruce era pentru ei un spectacol mult mei atractiv decât orice predică, iar de predici erau sătui până-n gât. Răstigneşte-l!

— Ce învinuiri îi aduceţi acestui om? a întrebat Pilat, uitându-se la Kurocikin. Acesta era plin de sânge şi stătea cu capul aplecat.

În faţa mulţimii a ieşit Caiafa.

— Este un răzvrătitor mincinos şi obraznic care a înfăptuit un sacrilegiu.

— Sunt adevărate învinuirile ce ţi se aduc?

Tonul blând şi îngăduitor al procuratorului l-a încurajat pe Kurocikin, aflat într-o situaţie complet disperată.

— E o greşeală cumplită, a zis, uitându-se cu speranţă la Pilat. Mă consideră ceea ce nu sunt de fapt. Dumneavoastră, ca intelectual, nu puteţi să nu vă descurcaţi!

— Cine eşti de fapt?

— Un învăţat. Numai înlănţuirea faptelor ridicole…

— Bine, l-a întrerupt Pilat. Te rog – se adresă el lui Proculus –, verifică dacă acest om este într-adevăr un învăţat.

Proculus se apropie de Kurocikin.

— Spune-mi, ce evenimente prezic trecerea stelei Furia pe lângă Scorpionul ars de focul Altarului?

Kurocikin tăcu.

— În sfârşit, Proculus zâmbi indiferent, asta poţi să nu ştii… Câte organe sunt în corpul omenesc?

Kurocikin n-a putut să răspundă nici la a doua întrebare.

— Aşa deci? Proculus s-a încruntat. Aduceţi-mi o amforă.

După ce s-a adus amfora, Proculus i-a întins-o lui Kurocikin.

— Cum afli cât vin poţi turna în acest vas?

— Baza… cu… jumătate din înălţime înmulţit cu doi… Ca orice umanist, nu-şi mai amintea astfel de lucruri.

— Acest om este un ignorant, i-a spus Proculus lui Pilat. Totuşi ignoranţa nu poate fi o pricină pentru răstignire. În locul tău l-aş bate în public şi l-aş lăsa apoi în pace.

— Nu, răstigniţi-l! s-a înfuriat mulţimea.

Pe Kurocikin l-a cuprins din nou disperarea.

— Toate aceste întrebări nu ţin de specialitatea mea, a protestat, adresându-se direct lui Proculus. Eu sunt doar un istoric.

— Istoric? Proculus s-a mirat. Şi eu sunt tot istoric. Poate-mi aminteşti cum a fost fortificată Atlantida împotriva duşmanilor?

— N-am studiat nimic despre Atlantida. Cercetările mele sunt consacrate altor epoci.

— Care?

— Secolul întâi.

— Iartă-mă, n-am înţeles, spuse politicos Proculus. La ce secol te referi?

— Ăăă… Păi, despre timpurile noastre.

— Aşa! Deci descrii evenimente care au avut loc nu de mult?

— Exact! s-a bucurat Kurocikin. Asta tot încerc să vă explic.

Proculus a căzut pe gânduri.

— Bine, a spus, făcându-i cu ochiul lui Pilat. Spune-mi câte legiuni şi câţi soldaţi a avut în fiecare dintre ele Caius Iulius Cezar în timpul primei campanii de cucerire în Galia.

Kurocikin se chinui amarnic, încercând să-şi amintească cursurile de Istoria Romei pe care le neglijase cu indolenţă în timpul Universităţii. De atâta încordare, pe frunte i-au apărut picături grele de sudoare.

— Ajunge! a zis Pilat. Se vede că n-a învăţat niciodată, nimic. De ce-l învinuiţi?

Caiafa a ieşit din nou în faţa mulţimii.

— A îndemnat poporul la nesupunere faţă de Roma şi s-a proclamat regele Iudeilor.

Pe faţa procuratorului a apărut o grimasă.

— E-adevărat? îl întrebă pe Kurocikin.

— E o minciună. O minciună sfruntată. Să aducă martori.

— De ce-l crezi pe el şi nu mă crezi pe mine? a ţipat Caiafa. Sunt totuşi Marele Preot, iar el, un pungaş, un propovăduitor vagabond şi cerşetor.

— O asemenea învinuire trebuie susţinută cu martori.

Pilat a dat neputincios din mâini.

— Deci aşa?! Caiafa a scrâşnit furios. Văd că aici n-ajungem la o judecată dreaptă. O să fiu nevoit să mă adresez lui Vitellius.

Lovitura a nimerit în plin.

Pentru nimic în lume, Pilat nu l-ar fi amestecat pe rivalul său în această afacere.

— Luaţi-l! a ordonat străjerilor, ocolind privirile rugătoare ale lui Kurocikin.

* * *

Iuda şi-a petrecut noaptea lângă poarta pretoriului. Îl urmase pe Kurocikin până la casa Marelui Preot, nu se mişcase de sub ferestrele lui Anna şi însoţise apoi procesiunea până la reşedinţa procuratorului. Însă n-a fost chip să treacă prin mulţime spre învăţător. Până la urmă, vinul băut şi emoţiile zilei l-au toropit. S-a întins într-un şanţ la marginea drumului şi a adormit buştean.

L-au trezit razele fierbinţi ale soarelui, care-i ardeau capul. S-a întins, şi-a aranjat barba pentru a avea o înfăţişare cât de cât agreabilă şi s-a dus în curtea pretoriului în speranţa că va afla ceva de soarta lui Kurocikin.

În umbra clădirii stătea pe jos o namilă de soldat care-şi curăţa sabia cu cretă.

— Hai, cară-te de-aici! l-a salutat el pe apostol.

Învingându-şi orgoliul la vederea sabiei, Iuda i-a

povestit respectuos necazul său.

— Ehe! Ţi-ai adus aminte de el prea târziu. Acum deja…

Soldatul a izbucnit în hohote de râs de parcă necheza. A imitat apoi sugestiv imaginea ce va intra mai târziu în tradiţii ca simbol al izbăvirii omenirii de păcatul primordial.

Cutremurat, Iuda a fugit spre locul de execuţie…

În vârful colinei erau trei cruci. Lângă cea din mijloc pe care era atârnata inscripţia „Regele Iudeilor”, Simon stătea prosternat, zguduindu-se de plâns.

Iuda s-a trântit alături de el.

— Rabi!

— Cam firav Rabi ăsta al tău, spuse un străjer în timp ce studia îmbrăcămintea scoasă de pe Kurocikin. Nici n-am reuşit bine să-l batem în cuie că dintr-odată… paznicul îşi dădu ochii peste cap… a şi mierlit-o.

— De frică, sau ce? a zis al doilea străjer, scoţând zarurile. Ce zici, le jucăm?

Iuda s-a uitat la faţa palidă a învăţătorului răvăşită de chinurile morţii şi a izbucnit în plâns.

— Ce se tot tânguieşte? O fi vreo rudă?

— Auziţi? Iuda s-a sculat şi şi-a împreunat mâinile rugător. Tot a murit, lăsaţi-ne să-l îngropăm.

— Nu se poate. Până diseară n-avem voie să-l dăm jos.

— Vă rog! Iată, luaţi totul, numai daţi-ne voie. Iuda a aruncat la picioarele lor cei 30 de arginţi.

— Ce zici, să-i lăsăm? a întrebat unul din străjeri.

— Păi, dacă n-a murit încă? Al doilea străjer se îndreptă spre cruce şi-l înţepa cu lancea pe Kurocikin. Cred că a murit. Nici n-a tresărit măcar. Luaţi-l!

Între timp au continuat să cerceteze hitonul.

— Ce lucru de minune! se lăudă norocosul ce-l câştigase. N-are moarte!

Încă zguduiţi de moartea învăţătorului, apostolii l-au luat în grabă de pe cruce. Când Iuda începu să scoată

stângaci cuiele de la picioare, Kurocikin întredeschise ochii şi gemu.

— Vezi? a şoptit Iuda la urechea lui Simon. E viu!

— Mai încet! Simon s-a uitat la paznici. Pe aici, prin apropiere e o peşteră. Hai să-l ducem acolo până nu-şi dau seama.

Paznicii însă n-au observat nimic, fiind complet absorbiţi cu împărţirea celor 30 de arginţi.

Lăsându-l pe Kurocikin în peşteră sub supravegherea preacredinciosului Simon, Iuda a fugit să comunice şi celorlalţi apostoli vestea cea bună.

Kurocikin nu-şi revenise încă. Delirând, îl luă pe Simon drept aspirantul său din Institut, continuând totuşi să vorbească în ebraica veche.

— Petrică! Petru! Am să mă-ntorc! Mă voi întoarce negreşit. Nu se poate să nu funcţioneze Maşina Timpului! În caz de ceva îţi încredinţez...

* * *

Cele cinci zile aprobate de Paznic se scurseseră.

Undeva în subsolul clădirii cu douăzeci de etaje a clipit ochiul verde al indicatorului, şi întreaga reţea de relee a intrat în funcţiune fără niciun zgomot.

Vârtejul diabolic al cauzelor şi efectelor, al naşterilor şi deceselor, al absurdităţilor şi fenomenelor fireşti a învăluit corpul ce zăcea în peşteră şi i-a dat strălucirea fierbinte a descărcărilor electrice. Apoi, ca un dop pe fundul oceanului, Kurocikin a fost propulsat înainte spre un viitor îndepărtat şi inevitabil.

— Mesia!!

Orbiţi de această scenă miraculoasă, Ioan, Iacov, Iuda şi Toma rămăseseră înmărmuriţi în faţa peşterii.

— S-a înălţat! Simon şi-a ridicat mâna spre cer. S-a înălţat, dar se va întoarce! M-a numit Petru şi m-a lăsat în locul lui.

Apostolii au îngenuncheat smeriţi...